నడుస్తున్న చరిత్ర

నిడదవోలు మాలతి.

"నవంబరు ఒకటో తారీఖు"
అంది కేలండరు.

"ఆరు" అంది గోడనున్న గడియారం. సాయంత్రం వేళ అది.

'నోటి దగ్గర పెట్టుకో'బోతున్న పాలగ్లాసు క్రిందపెట్టేసి, కల్యాణి "అమ్మయ్యో!" అంటూ ఆదరా బాదరా 'కిల్డ్ బోట్సు' వేసుకోడంలో మునిగిపోయింది. పదేళ్ల తన స్కూలు చరిత్రలో ఇవాళ తను పది నిముషాలు ఆలస్యంగా వెళ్తోంది.

"అమ్మా! వెళ్తున్నా" అని కేకేసి వెళ్తున్న కల్యాణి "ఎక్కడికి" అని వంటింట్లోంచి తల్లి అడగడంతో క్షణం ఆగింది. ఈ సమయంలో తను రోజూ ఎక్కడికి వెళ్తోందో తల్లికి తెలీదా?

"స్కూలికి" అంది ఒక్క అంగలో గేటు దాకా వెళ్లి.

"కల్యాణీ!"

"టైమయిపోయిందమ్మా" అంది కల్యాణి నసుగుతూ, వెనక్కి వచ్చి, పాలు తాగడం తనకు యిష్టం. తాగకపోతే అమ్మకి కష్టం. పోల్చి అమ్మని చూసి కల్యాణి పాల గ్లాసు తీసుకుంది.

"స్కూలికి వెళ్తున్నావు కాబోలు" అంది ఆవిడ గోరుచిక్కుడు కాయులు ఈనెలు తీస్తూ, "మీ మేష్టారితో రేపట్నుంచి రాలేనని చెప్పిరా."

"ఆఁ!"

పాలగ్లాసు క్రిందపెట్టి తల్లానికి ఆవిడ తలెత్తి కల్యాణివేపు చూసింది.

స్తబ్ధురాలై నిల్చున్న కల్యాణి, మెల్లిగా తేరుకొని "రేపట్నుంచి రాలేనని చెప్పనా ? ఎందుకని?" అంది నీరసంగా. వండుకున్న అన్నం తిన్నదాకా నమ్మకం లేదంటే ఇదేనా ?

"ఏం లేదు. ఉట్టినే" అంది తల్లి, కింద వద్ద పాలు తుడవడాని కుద్యుక్తురాలౌతూ, "వెళ్లి, వేగిరం రా".

కల్యాణి గుమ్మానికి ఆనుకుని నిల్చుంది. తల్లి అన్నమాటలు అర్థంకాలేదు. తనకి ఏడేళ్లప్పుడు సరిగ్గా ఇదే రోజున మొదలు పెట్టింది. జ్వరం వచ్చినప్పుడు వెళ్లింది. వాన వచ్చినప్పుడు వెళ్లింది. అలాటిది ఇవాళ "వుట్టినే "రేపట్నుంచి రాలేన"ని చెప్పి వచ్చెయ్యాలా ?

"వెళ్లు అని చెప్తున్నాను. పదిహేడే ళ్ళొచ్చాయి కల్యాణీ! చెప్పినట్టు చెయ్యడం నేర్చుకో" అంది ఆవిడ బొమలు ముడిచి మళ్లీ గోరుచిక్కుడు కాయలు నీరడంలో మునిగి. ఆవిడకి తెలుసు కల్యాణి బాధ. కాని తనూ, కల్యాణి కలిపి ఎదుర్కోలేని శక్తులు ! ఆ సంగతి కల్యాణి ప్రస్తుతం గ్రహించే స్థితిలో లేదు. అందుకే ఆవిడ ఇప్పుడు కారణాలు వివరించడం, ఆ పిల్లని నమ్మించ ప్రయత్నించడం చెయ్యలేదు. అందుకే చాలామంది పెద్ద వాళ్లలాగ "ఒకొక్కప్పుడు కర్రే మంద"న్న సామెతగా "వెళ్లమ"ని శాసించింది. కల్యాణి నిల్చున్న స్థలంలోంచి కదలడానికి పదిహేను నిముషాలు తీసుకుంది. కదలినప్పుడు మాత్రం స్కూలు వేపూ వెళ్లలేదు. ఇంటి నానుకుని ఉన్న చిన్న తోటలోకి వెళ్లి బొప్పాయిచెట్టు నానుకుని నుంచుంది.

ఆ పక్కని సూదుల్లాటి సన్నజాజి మొగ్గలు విడడానికి తయారుగా ఉన్నాయి. తోట సగం వరకూ కనకాంబరాలే. వాటి మధ్య నాపరాయి బల్లలా నిలబెట్టేరు. కుడివేపు వంచలో లైటు వేస్తే ఈ తోటలోకి వెలుతురొస్తుంది. ఆ రాయి మీద కూచుని, ఎన్నిమార్లో అమ్మ అడిగేది తను డ్యాన్సు స్కూల్లో నేర్చుకున్న విషయాలు. తను ఎంతో ఉత్సాహంతో ఆ అభినయాలన్నీ చేసి చూపించేది.

కల్యాణికి ఆపుకోలేని దుఃఖం వచ్చింది. ఆ నాప రాయిమీద పడుకుని ఏడిచింది. రోజంతా ఎండకి కాలి కాలి ఉన్న ఆ రాయి వేడి ఆ పిల్లకి తెలీలేదు.

పదేళ్ల కిందట మొదలుపెట్టింది. ఆవేళ ఆ రోడ్‌మీద అలా వెళ్లిపోతూ గజ్జెల చప్పుడు విని లోపలికి తొంగిచూసి "ఇక్కడ డాన్సు నేర్పిస్తారా ?" అని అడిగిందట తను. మేష్టారు నవ్వి "ఆఁ, నేర్పిస్తాం. ఇలారా" అన్నారుట. ఆయన ఇప్పటికీ చెప్పి నవ్వుతూంటారు ఆ అడగడం. "ఇక్కడ వంకాయలు అమ్ముతారా ?" అన్నట్టు ఉందని. ఆ వెంటనే ఇంటికొచ్చి "నేను డ్యాన్సు మేష్టారితో మాట్లాడేను. పది రూపాయలు కావాలన్నారు. సరే నన్నాను" అంది. కల్యాణి నాట్య శిక్షణ అలా ప్రారంభమైంది. లలితకళ లంటే అభిరుచిగల తల్లిదండ్రులు కనక సరేనని వెంటనే ఒప్పుకున్నారు. అప్పట్నుంచి నిన్న సాయంత్రం వరకూ నిర్విరామంగా వెళ్లగలిగింది, "రేపట్నుంచి ఎందుకు వెళ్లలేదో ?" కల్యాణికి అర్థంకా లేదు. "చెప్పినట్టు వినడం నేర్చుకోమని" చెప్పింది అమ్మ. తను ఏవాడు కాదంది అమ్మమాట ?

పిచ్చి, పిచ్చి పీడకలల్తో నిద్రపోయిన కల్యాణిని లేచి యింట్లోకి తీసుకెళ్లే వేళకి రేడియోలో ఆంగ్లంలో వార్తలు చెబుతున్నారు.

"అన్నం తిని పడుకో" అంది తల్లి.

"నేను డ్యాన్సు క్లాసులు ఎందుకు మానెయ్యాలి" అంది కల్యాణి, ఆవేశం అణచుకుంటూ.

"పెద్దదాని వయేవు. ఇంకా నాట్యాలూ, పాటకాలూ చేస్తే బాగుండదు. నలుగురి నోట్లో పడడం తప్పు. అదీకాక మనం ట్రూపులతో వూరూరా బయల్దేర తోవడంలేదు. అందుకే వద్దన్నాను. మన సంతృప్తికి ఇప్పటి వరకూ నేర్చుకున్నది చాలు." అంది ఆవిడ అనునయ స్వరంతో.

కాని కల్యాణిని మాత్రం ఆవిడ చెప్పిన ప్రతి మాటా ములుకులై పొడిచాయి. పెద్దదయిందిట! ఇంకా నాట్యాలు బాగుండవుట ! నలుగురూ ఆడి పోసుకుంటారుట ! ఇప్పటిదాకా నేర్చుకున్నది చాలుట ! .... నలుగురూ నవ్వుతారు ?! కళంటే వీళ్లకున్న అభిరుచి ఇదేనా ? ఇందుకేనా తను ఇన్నాళ్లు తపస్సు చేసింది ? నారు పోసి, నీరు పోసి పెంచి పెద్దది చేసిన మానుని ఇప్పుడిలా మొదలంటా నరికేసి .... ఇంకా "మన సంతృప్తి" ఎక్కడ్నుంచి వస్తుంది ? పెద్దది అయినంత మాత్రంచేత సిగ్గుపడవలసిన ఈ విద్యతో తనకి చిన్నప్పుడు ఎందుకు అభిరుచి కలిగించేరు ? "చిన్నప్పుడు బట్టల్లేకుండా తిరిగేవు. ఇప్పుడు తిరుగుతావా ?" అని అడుగుతోంది తల్లి ! అదేనా ఉపమానం ? నిన్న మొన్నటి వరకు తను డ్యాన్సు చెస్తుందని ఇంటికొచ్చిన వాళ్లందరికీ ఎంత గర్వంగా చెప్పుకున్నారు ! తన ఫోటోలన్నీ ఇంటి గోడల నిండా, రెండు ఆల్బమ్‌ల నిండా లేవూ ! డబ్బు కోసం గజ్జె కడతానని తా నెప్పుడూ అన లేదు. అది కారణం కానేకాదు. కల్యాణి గాలివాన రేపింది ఆ రాత్రి.

ఆఖరికి తల్లి కళ్ల నీళ్లు పెట్టుకునే దాకా, తండ్రి ఎన్నడూ ప్రదర్శించని కోపం చూపించే దాకా, అసలు కారణం వివరించేదాకా వెళ్లింది.

రేపు కల్యాణిని చూడడానికి ఎవరో పెళ్లివారు వస్తున్నారు ! కల్యాణి తన గదిలోకి వెళ్లి తలుపు వేసుకుంది.

మంచంమీద పడుకుంది. కన్నీళ్లు రాలేదు. కణతలు పేలిపోతున్నాయి. ప్రాణం ఎందుకు పోవడం లేదో ఆపిల్లకి అర్థంకాలేదు .... పెళ్లికొడుకు వస్తున్నాడట ! .... ఎవర్ని అడిగి చేస్తున్నారు ఈ ఏర్పాట్లు ? తనకి పదేళ్లు వచ్చిందగ్గర్నుంచి తనకి తానుగా ఆలోచించుకోడం నేర్పి తన వ్యక్తిత్వం నిలబెట్టుకుందుకు దోహదం యిచ్చి, ఆఖరికి తన జీవనమార్గాన్ని నిర్ణయించుకొనే సమయం వచ్చేసరికి పగ్గాలు వాళ్ల చేతుల్లోకి తీసుకున్నారు ! తను అనుకున్న దేమిటి, జరుగుతున్న దేమిటి?.... మేష్టారు ఎన్ని మెలకువలు చెప్పారు ! యోగానికి, నాట్యానికి ఉన్న సామ్యం...

యోగాసనాలే రమణీయకంగా ఆకర్షణీయంగా ప్రదర్శించితే నాట్యమౌతుందట. నాట్యారంభంలో చేసే అభినయానికి, ఒక్కొక్క ముద్రకీ ఒక్కొక్క దేవతని ఆపాదించి, ఆ ప్రథమ ప్రదర్శన అగ్ని, వాయు, వరుణాది దేవతలని ఆహ్వానించడమని నిరూపించిన నాటి ఆయన ఉత్సుకత నాట్యకళతో చేయవలసిన పరిశోధన గురించి చర్చించినప్పటి ఆయన పాండిత్య ప్రకర్ష, మణిపూరి కథకళి నృత్యాలకి, భరతనాట్యానికి గల భేదాలను విప్పి చెప్పినప్పటి ఆయన పరిశీలనా దృష్టి —తనని ముగ్ధురాల్నిగా చేస్తే, తను ఆ కళలోనే, తన జన్మ అంతమవుతుం దనుకుంది. "ఇటు వెళ్లడం చాలు. ఇహ ఇటు ప్రయాణం చెయ్యి" అని వెనక్కి లాగుతున్నారు అమ్మా, నాన్నగారూనూ ! రాజహంస కాకుల్లో బతగ్గలదా ? తను సంసారం ?! కల్యాణి ఏ తెల్లవారురూమునో నిద్ర కొరిగింది.

మర్నాడు పొద్దున్న ఎంతకీ తెరుచుకోని కల్యాణి తలుపులు తల్లికి "ఇదేం అఘాయిత్యానికీ తలపడ లేదుకదా !" అనిపిస్తే, బాది బాది బలవంతాన తెరిపించింది ఆవిడ. కల్యాణి కళ్లూ, మొహం వాచి ఉండడం చూసి "ఖర్మ" అనుకుంది ఆవిడ మనసులోనే.

కల్యాణి హాల్లో సంగీతం మేష్టార్ని చూసి, "నేను సంగీతం మానేస్తున్నానండి. మీ జీతం మా నాన్నగార్ని అడిగి తీసుకోండి" అంది దృఢ స్వరంతో.

"సంగీతం ఎందుకే మానెయ్యడం" అన్న అమ్మని కల్యాణి చూడకుండానే "అది మాత్రం ఎందుకు ?" అనేసి అక్కడ్నుంచి వెళ్లిపోయింది.

లౌక్యం ఎరిగిన ఆవిడ "మీరు వారం రోజులు పోయేక రండి" అందే కాని పిల్లని గురించి ఆవిడకి అంతకన్న ఎక్కువే తెలుసు. కల్యాణి ఎప్పుడూ మళ్లీ సంగీతం మేష్టారి ముందు కూచోలేదు. ఆ సాయంత్రం తల్లి బలవంతంమీద పెళ్లికొడుకు ముందు కూచుందే కాని ఆ మనిషి ఎవరో అనేనా చూడలేదు కన్నెత్తి. వాళ్లు అడిగిన ప్రశ్నలకి సమాధానం చెప్పనూ లేదు. వాళ్లు వెళ్లిపోయేక అమ్మ నచ్చచెప్ప డానికి చూస్తే, కల్యాణి ఉరిమి చూసి తన గదిలోకి వెళ్లిపోయింది.

"అన్నానికి రావే" అంటే వచ్చి కూచుని అటూ ఇటూ అన్నం కెలికేసి వెళ్లిపోయేది.

"పాలు తాగవే" అంటే "ఏం పాలు తాగకపోతే పెళ్లి చేసుకోనన్నాడా ఆ పెళ్లికొడుకు" అనేది.

"ఇది మళ్లీ ఎప్పుడు మనుషుల్లో పడుతుందో" నని తల్లీ తండ్రీ బాధపడడం చూసి కల్యాణి పేలవంగా నిట్టూర్చింది. బలంగా గాజుపలకని కొడితే ముక్కలు చెదిరిపోవా ? ఏ ముక్కని పట్టుకుంటే ఏ ముక్క ఆగుతుంది ? కల్యాణి కాలేజికి వెళ్లడం మానేసింది.

అమ్మ, నాన్నగారు తన మనస్సు మళ్లించ డానికి చేసిన ప్రయత్నాలు వృథా అయేయి. "అందుకే అంటారు ఏదేనా మప్పొచ్చు కాని తిప్పడం కష్టం అని" అంది అమ్మ చికాగ్గా.

ఓ ఆర్నెళ్లు పెళ్లి సంగతి ఎత్తకుండా వూరుకున్నారు. కొన్నాళ్లు అలా అయితే మెల్లిగా సర్దుకుంటుందని

కాని కల్యాణి మటుకు రోజుకో రభస తెస్తూనే ఉంది. ఆఖరికి ఒకరోజు అమ్మ కళ్లనీళ్ల పర్యంతమై "ఆనాడు అత్తగారై సాధించింది. ఇప్పుడు కూతురై సాధిస్తోంది. ఏ జన్మలో శత్రుత్వమో" అంది విసుగ్గా.

43—వ పేజీ చూడండి

ఆమాట కల్యాణికి కష్టం వినిపించింది. కాని ఏం చెయ్యగలదు ? గొడవలు మటుకు కొంత వరకూ తగ్గేయి.

ఏడెనిమిది నెలల తర్వాత ఒకరోజు భోజనాల దగ్గర అమ్మ మెల్లిగా మొదలుపెట్టింది, "అతనికి నాన్నా, పాటా అంటే చాలా యిష్టంట" అని.

కల్యాణి తలొంచుకుని భోజనం చేస్తోంది.

"ఏమో, నీ అదృష్టం బాగుంటే పెళ్ళయేక అతనే చెప్పించుకోకూడదూ !"

కల్యాణి జ్వాలలా లేచింది "అలాంటి మాటలు నాతో ఎప్పుడూ చెప్పకమ్మా ! పద్ధెనిమిదేళ్ళు పెంచిన మీకు అర్థంకాలేదు నా ఆశ లేవిటో. ఇంక .... ఇంక ...." కల్యాణి మాట్లాడలేక లేచి వెళ్ళిపోయింది. వెళ్ళిపోతూ గుమ్మం దగ్గర నిలబడి "ఇంక నన్నేమీ అడక్కండి. నాతో ఏమీ చెప్పకండి. మీ యిష్టం ఎలా ఉంటే అలా చెయ్యండి" అనేసి వెళ్తున్న కల్యాణికి "దీని కింకా చిన్నతనం పోదల్లేదు" అని అమ్మ అనడం వినిపించింది.

నెల రోజులనాడు కల్యాణికీ, మురారికీ వైభవంగా పెళ్ళి జరిపించారు పెద్దలంతా కలిసి.

పెళ్ళి అవగానే మురారి కల్యాణిని తీసుకుని గుంటూరు వెళ్ళిపోయాడు.

* * *

మురారికి నాటకాలూ, సంగీతం పిచ్చి కొంచెం ఎక్కువ. నాట్యకళా సమితుల్లోనూ, గానకళా సమితుల్లోనూ ఎప్పుడూ మునిగి తేలుతుండే వాడు. కల్యాణి మొదట్లో ముభావంగా వూరు కున్నా తరవాత తరవాత మురారి బలవంతంమీదా, అతను టిక్కెట్లు కొనేస్తూండడం వల్లా అతనితో పాటు తను కూడా నాటకాలకీ, గాన సభలకీ వెళ్తూండేది. అయితే ఇంటిదగ్గర మాత్రం మురారికి ఆ విషయాలు చర్చించడానికి వీలుండేది కాదు. క్రమంగా ఇంట్లో "సంగీతం" అవాచ్యంగా మారి వూరుకొంది. అదొక "టాబూ". అనం స్కృతం.

రోజులు గడుస్తున్నకొద్దీ కల్యాణికి ఏదో నిరిత్తిగా, చికాగ్గా ఉండసాగింది. ఏదో భరించలేని ఆవేదనగా ఉంటుంటే, ఆఖరికి ఒకరోజు ఆలిండియా రేడియో, బెజవాడ వాళ్ళకి వాయిస్ టెస్ట్ ఇవ్వమని కోరుతూ ఒక ఉత్తరం వ్రాసి పడేసింది. వారం రోజులనాడు జవాబు వచ్చింది. ఆ ఉత్తరం అప్పుడే ఆఫీసునుంచి వస్తున్న మురారి అందు కున్నాడు.

"ప్రభుత్వం మంచి తమది కొచ్చే తాఖీ దేమిటో ?" అన్నాడు మురారి కవరుమీదున్న సర్వీస్ స్టాంపులు పరీక్షగా చూస్తూ.

"విప్పిచూస్తే పోతుందికదా" అంది కాఫీ డికాక్షన్ దింపుతున్న కల్యాణి.

మురారి సావిట్లో కుర్చీలో కూర్చుని కవరు విప్పి చూశాడు. అతని కనుబొమ్మలు ముడి పడ్డాయి.

"ఏమిటిది కల్యాణీ ?"

కల్యాణికి తెలీలేదు. "ఏమిటండీ" అంది అక్కడికి వచ్చి.

"రేడియోవాళ్ళు వాయిస్ టెస్ట్‌కి ఈ శని వారం రమ్మని వ్రాశారు. నువ్వు వాళ్ళకి వ్రాసేవా? అడిగాడు మురారి.

అప్పుడు అర్థం అయింది కల్యాణికి. 'ఆఁ, నేనే వ్రాసేను. ఏం తొందరలేదు అంటాను" అంటూ

ఆ తరవాత వారం పది రోజులనాడు మురారి హడావిడిగా వచ్చి, "వంట వేగిరం కానియ్. ఏకా దండయ్య వంతులు హాల్లో గోటు వాద్యకచేరి ఉంది. టిక్కెట్లు తీసుకున్నాను" అని చెప్పాడు.

"నే నివాళ రాలేను. మీరు వెళ్ళిరండి" అంది కల్యాణి చాలా శాంతంగా.

"ఏం ?"

"తల నొప్పిగా ఉంది."

"మాత్ర వేసుకుంటే అదే పోతుంది. ఇతను గోటు వాద్యం చాలా బాగా వాయిస్తాడని అందరూ మెచ్చుకుంటారు. పద" అన్నాడు మురారి.

కాని కల్యాణి మటుకు [illegible] ఆశ్చర్యంగా చెప్పింది. ఆ స్వరంలో నిశ్చయాన్ని చూసి మురారి మాటాడకుండా వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ తరువాత రెండు మూడు మార్లు కూడా కల్యాణి ఇలాగే చెయ్యడంతో మురారికి ఏదో అను మానం వచ్చింది.

"ఏం ఈమధ్య నువ్వు అసలు పేటకే రావడం లేదు." అన్నాడు.

కల్యాణి మటుకు సాధారణమే అన్నట్టు, "ఏం లేదు. రావాలని ఉండడంలేదు" అంది.

"తీరిపోయిం దేమిటి సరదా." అని మందహాసం చేశాడు మురారి.

"ఆఁ. మీ సాంగత్యంతో" మెరుపులా జవాబు చెప్పి అక్కడ్నుంచి వెళ్ళిపోయింది కల్యాణి.

"నేనేం చేశాను. లోకాన్ని, మనుష్యుల్ని అర్థం చేసుకోడం నేర్చుకోవాలి" అనుకున్నాడు మురారి నేరం ఒప్పుకోలేని మగతనంతో.

* * *

"నాపుత్రుడు ఉత్తరం వ్రాశాడు." అన్నాడు మురారి కల్యాణి మీదకి హరి వ్రాసిన ఉత్తరం విసిరి.

"ఏం రాశాడు ?" అంది కల్యాణి ఉత్తరం తీసుకుంటూ.

"లక్ష్మీసమానురాలైన అమ్మకి,

నే నిచ్చిన టెలిగ్రాం అందిందనుకుంటాను. పాప ముమ్మూర్తులా నీపోలికే. ఇంకా నెలైనా కాలేదు. అప్పుడే కాళ్ళూ చేతులూ కొట్టుకొంటూ ఎలా ఆడు తోంది తెలుసా ? జానకేమో పాప నీలాగే ఉంటుం దనీ, నీ పేరే పెడతాననీ అంటోంది. నువ్వు చాలా అదృష్టవంతురాలివిట. పాప కూడా నీ అంత అదృష్టవంతురాలవాలిట. మరి నువ్వెప్పుడొస్తావు దాన్ని చూడ్డానికి ? జానకి పాపకి డ్యాన్సు నేర్పిస్తా నంటోంది !

ఇట్లు
హరి."

కల్యాణి కళ్ళు మూసుకుంది. పాప తన పోలికట ! ఎలా ఎక్కడ్నుంచి వస్తాయి ఈ పోలికలు ? తనని తన నాయనమ్మ పోలిక అనేవారు. మళ్ళీ తన మనుమరాలు తనని పోలింది. ఇలా ఒకళ్ళ నీడలు మరొకళ్ళమీద ఎందుకు పడతాయి ? ఇలా తాత ముత్తాతలు తరతరాలా ఎందుకు వస్తూనే ఉంటుంది ? తన అదృష్టం ? తను అనుకున్న ఏ విషయం అనుకున్నట్టుగా జరిగింది ? తను సాధించిం దేమిటి ? తనని పోలిందట. డ్యాన్సు నేర్పిస్తారట ! .... ఈ వయసు నుంచి పెంచు కున్న ఆశలు ! !

"మనవరాల్ని తల్చుకుని మురిసిపోవడమేనా ? నాకు కాఫీలాంటిది ఇవ్వడం ఏదేనా ఉందా ?" అని మురారి నవ్వడంతో కల్యాణి కళ్ళు తెరిచి ఈ లోకంలో పడింది.

కాఫీ పెట్టి తెస్తున్న కల్యాణికి హఠాత్తుగా ఒక ఆలోచన తట్టింది. ఔను, నిజం. నాయనమ్మకి రాని విద్య తనకి వచ్చు. తను సాధించ లేనిది ఈ పాప సాధించదని ఎందు కనుకోవాలి ? "దానికి "విజయభారతి" అని పేరు పెట్టమని వ్రాయండి. మీకు శలవు దొరగ్గానే చూడ్డానికి వెళ్దాం" అంది కల్యాణి దరహాసితవదనంతో. చాలా **కాలానికి కల్యాణి** మొహంమీద వెలిగిన చిర్నవ్వుని **ఆశ్చర్యంగా చూశాడు మురారి.** ★

నడుస్తున్న చరిత్ర

21-వ పేజీ తరువాయి

"స్స్. ఇవాళ రేడియోలో, రేపు స్టేజిమీద, ఎల్లుండి డ్యాన్సు. ఇది నాకు నచ్చదు కల్యాణీ. ఛట్" అన్నాడు రసజ్ఞుడూ, కళాభిమానీ, గుణ వంతుడూ అయిన మురారి.

కల్యాణి తృళ్ళిపడింది. మరు క్షణంలో కల్యాణి అక్కడ లేదు. ఆ సాయంత్రం మురారికి కాఫీ రానూ లేదు.

ఏ మాత్రమో మిగిలిన చివరి తల్లివేరు కూడా ఆ చీత్కారంతో వూడిపోయింది.

అయితే గియితే

అనురాగం పన్నులు అయితే
ఆనందం డిఫెన్సు అయితే
డిఫెన్సుకే లైఫిచ్చేద్దాం
అగ్రిమెన్ ఆపేశేద్దాం
చౌ-ఎన్-లై నీవే అయితే
చావాన్ భాయి నేనే అయితే
చావన్‌గా శివాజి నవుతా
చౌ-ఎన్-లేనే చీల్చేస్తా
బంగారం కొరవే అయితే
సింగారం సమాధి చేద్దాం
వద్దన్నా డబ్బే ఉంటే
ప్రభుత్వపు బొండ్లు కొంటాం
నీఫా లడక్ నీదే అయితే
పెకింగు చైనా మాదే కాదా
పంచశీలనే పఠనం చేస్తే
పాతన్నె హామే మననం చేద్దాం
పావలా డబ్బులు ఉంటే గింటే
ఆంధ్రపత్రిక మాదే అయితే
హామేషా తమాషా చేద్దాం
ఆనందంగా చదివేశేద్దాం.

శ్రీశ్రీకి కృతజ్ఞతతో సుబ్బారాయుడు (కడప)